

Informatienota voor de gemeenteraad

Datum: 17 december 2024

Team: Ruimtelijk Beleid

Portefeuillehouder: M. van den Bos

Zaaknummer: ZS-1104422

Kennisnemen van

Stand van zaken en vervolg Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW), de Zilverkamp.

Inleiding

Afgelopen 28 mei 2024 heeft uw raad een informatienota ontvangen over de stand van zaken van het project. Met deze informatienota ontvangt u een update.

De Zilverkamp is een Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW). Dit betreft een programma vanuit de Rijksoverheid waar subsidie aan verbonden is. Het betekent dat we in de Zilverkamp onderzoeken hoe we de wijk versneld aardgasvrij kunnen verwarmen. De afgelopen jaren zijn er verschillende technische onderzoeken geweest naar mogelijke bronnen en draagvlak van de bewoners van de wijk. Ook is er veel inzet op het 'aardgasvrij ready' maken van de woningen met isolatiemaatregelen. In deze informatienota gaan wij in op de uitkomsten van het meest recente technisch-financiële haalbaarheidsonderzoek, het participatietraject en de vervolgstappen.

Kernboodschap

Sinds mei 2024 is gewerkt aan het vinden van een passende warmteoplossing voor de wijk Zilverkamp in Huissen. Hiervoor is een technisch-financieel haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en hebben we veel werk gemaakt van communicatie en participatie in de wijk. De uitkomst van het onderzoek en het communicatie- en participatietraject geeft aanleiding tot vervolgstappen.

Technisch-financieel haalbaarheidsonderzoek

In juni 2024 heeft een onafhankelijk onderzoeksbureau opdracht gekregen om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren voor de wijk Zilverkamp in Huissen. De uitkomsten zijn begin december 2024 opgeleverd. Het onderzoek is als bijlage toegevoegd.

Het onderzoek bestaat uit vijf onderdelen met de volgende deelconclusies:

Warmtevraag – hoeveel warmte wordt er gevraagd in de wijk?

In de wijk staan in totaal 2783 gebouwen. Het totale aardgasverbruik is 3.466.807 m³/jaar. Dit komt overeen met 132.841 GigaJoule. De totale warmtevraag bestaat uit het verwarmen van tapwater en gebouwen; het koken op gas is hier niet in meegenomen.

Warmtebronnen – Welke bronnen om aardgas te vervangen, zijn er en welke zijn kansrijk?

Er zijn diverse warmtebronnen onderzocht, te weten geothermie (warmte uit de bodem), Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO), individuele warmtepompen, zonthermie (warmte uit zonnecellen) en een buurtwarmtepompsysteem (centrale warmtepompen in de wijk). De conclusie uit het bronnenonderzoek is dat een TEO warmtenet, gevoed door warmte-onttrekking uit de Neder-Rijn, de meeste potentie heeft voor een warmteoplossing.

Warmtesysteemontwerp – hoe ziet de technische uitwerking van de warmteoplossing eruit?

De onttrokken warmte uit de Neder-Rijn heeft een te lage temperatuur om direct te gebruiken in de woning. Hiervoor is een extra tussenstap noodzakelijk. Het water wordt via een centrale water-water warmtepomp opgewaardeerd naar maximaal 85 graden zodat ook de achterste woningen garantie hebben op een aanvoertemperatuur van 70 graden. Door de keuze voor een warmtenet van 70 graden zijn de aanpassingen aan de woningen beperkt. Extra isolatie is hiermee niet noodzakelijk maar wel te adviseren om de warmtevraag per woning verder te verkleinen.

Voor de piekinstallatie en back-up wordt er een centrale gasketel ingezet welke 10% van de warmtevraag verzorgt. Als gevolg van het inzetten van een gasketel op aardgas is het warmtesysteem niet volledig CO₂-neutraal. In de toekomst wordt de gasketel vervangen door een 100% duurzaam alternatief.

Financiële resultaten – Hoe ziet de financiële uitwerking van de warmteoplossing eruit?

Voor de warmteoplossing is een business case opgesteld. Deze business case rekent op basis van de beschikbare gegevens rond. Dit wil zeggen dat er een haalbare business case is. De uitkomst vraagt van bewoners mogelijk een projectbijdrage voor de aansluitkosten (BAK). Uit de resultaten komt een BAK van €5.180 en kan, als gevolg van detaillering en subsidieverlening, uiteindelijk variëren tussen de € 0,- en €13.812 per woning. Wanneer het definitieve bedrag bekend is wordt er gekeken hoe bewoners dit kunnen financieren. Dit kan bijvoorbeeld in één termijn of in een maandelijks bedrag verspreid over meerdere jaren met een lening.

Doorkijk – Welke uitbreidbaarheid in de omgeving is mogelijk?

Nabij de Zilverkamp zijn de buurten Vredenburg en Rijkerswoerd (gemeente Arnhem) als potentiële uitbreidingsmogelijkheden om warmte af te zetten geïdentificeerd. De financiële en technische haalbaarheid van deze uitbreidbaarheid moet nog getoetst worden. Daarbij kan ook gekeken worden naar een regionaal warmtenet waarbij meerdere bronnen binnen en buiten de gemeente aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Alhoewel een warmtenet voor alleen De Zilverkamp haalbaar lijkt te zijn zal schaalvoordeel financiële voordelen opleveren.

Conclusies en aanbevelingen uit het rapport

- De algemene conclusie op basis van de resultaten van het technisch/financiële deel van dit onderzoek, is dat het haalbaar is om als gemeente Lingewaard een collectief warmtenetwerk in de Zilverkamp te ontwikkelen en te exploiteren. Dit is op basis van een participatiegraad van 85%, wat betekent dat 85% van de inwoners toestemt om hun huis aan te sluiten op het warmtenet.
- Inwoners worden niet verplicht aan te sluiten op een eventueel warmtenet en behouden de keus om een individuele route te bewandelen in de vorm van bijvoorbeeld een individuele warmtepomp. De benodigde investeringskosten per woning zijn ten opzichte van de uitkomst van een aansluiting op het warmtenet, mede als gevolg van de benodigde isolatie, echter een stuk hoger. Daarnaast spelen afwegingen als geluid, handelingsperspectief, ontzorgen en de maatschappelijke kosten voor het oplossen van netcongestie een rol bij de individuele afweging.
- Geadviseerd wordt om met belanghebbende partijen zoals het toekomstig op te zetten warmtebedrijf en de woningcorporatie Waardwonen toe te werken naar een Letter of Intent (LOI). Parallel hieraan wordt geadviseerd het ontwerp van het warmtenet verder uit te werken en de financiële, technische en organisatorische haalbaarheid wederom te toetsen. Wanneer dit haalbaar lijkt kan er met de belanghebbende partijen een SamenwerkingsOvereenkomst (SOK) opgesteld worden;
- Het verdient aanbeveling, mede gezien de beoogde nieuwe warmtewetgeving, om als gemeente de regie te houden op de ontwikkeling en exploitatie van het warmtenet door middel van een warmtebedrijf.

Participatie:

Op het gebied van participatie zijn de volgende stappen gezet bij het uitwerken van een warmteoplossing:

Meedenkgroep

Deze groep inwoners van de Zilverkamp wordt regelmatig bijgepraat over de voortgang en denkt mee in het project. De meedenkgroep is inmiddels uitgebreid naar 45 mensen. In de laatste sessie van 2 december is het volledige rapport gepresenteerd aan de meedenkgroep. De groep is op basis van verschillende sessies positief over de uitkomsten van het onderzoek en de vervolgstappen.

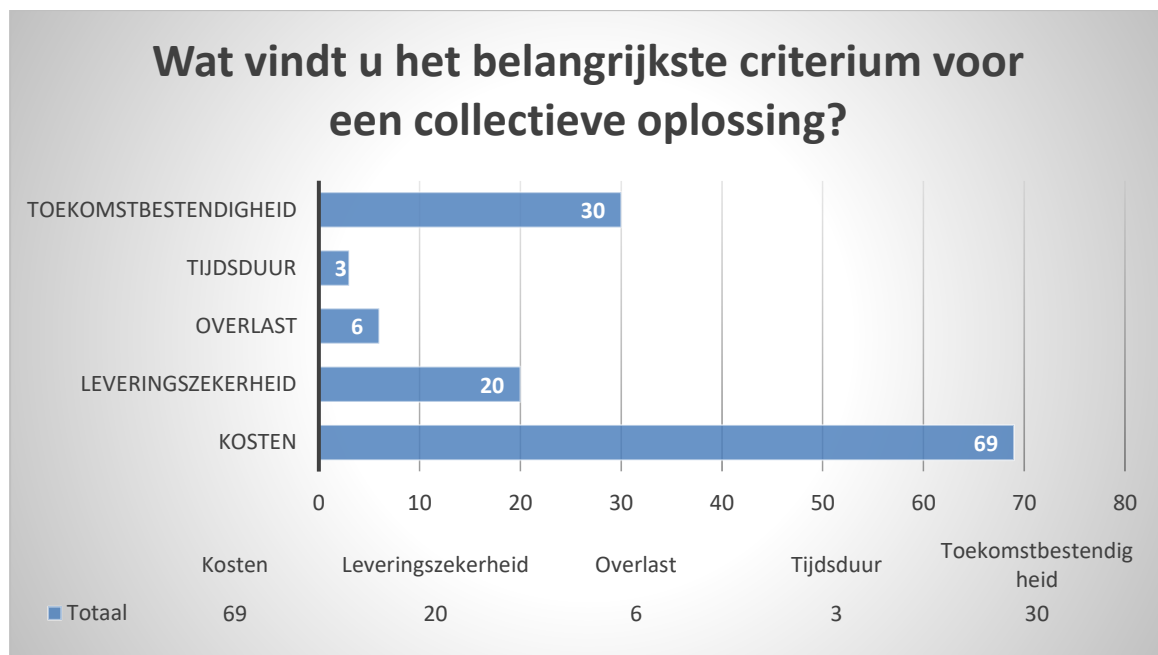
Bewonersavonden

Op 4 en 5 november 2024 zijn de bewoners in vier sessies geïnformeerd over de warmtestudie en de stand van zaken. De avonden werden goed bezocht met in totaal 259 inwoners.

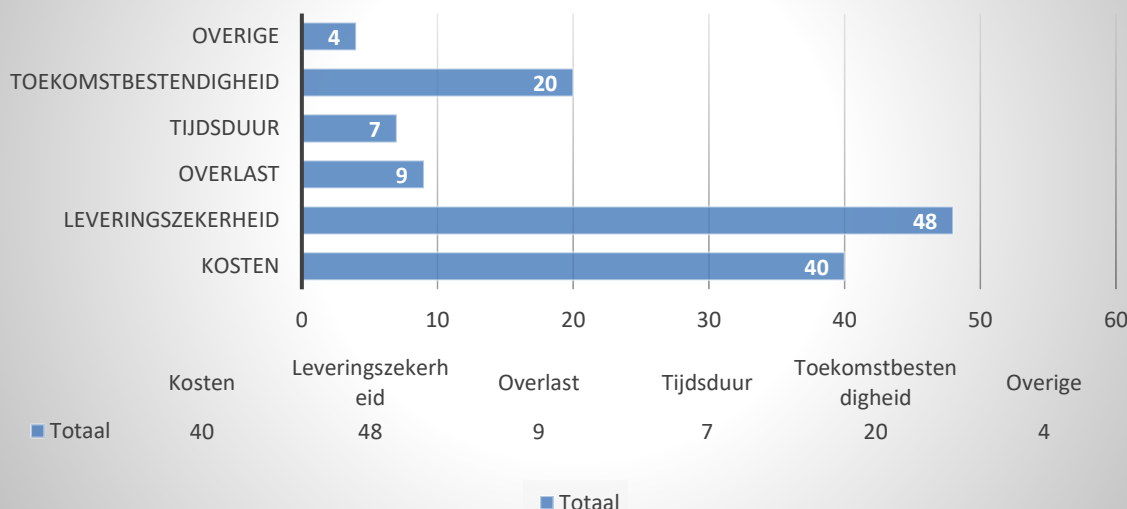
Tijdens de sessies was er een plenair deel met adviseurs van de gemeente en het onderzoeksbureau DEP. Aanvullend op het plenaire deel was er ruimte voor aanwezigen om individueel vragen te stellen. Er zijn veel goede en kritische vragen gesteld. Mensen waren overwegend neutraal en/of stonden open voor een warmteoplossing. Een deel van de aanwezigen was ook kritisch of stond negatief tegenover het project.

Stemmen inwoners

Via een bewonersbrief gestuurd op 21 november 2024 zijn de inwoners van de Zilverkamp gevraagd om hun stem uit te brengen over de uitwerking van een eventuele collectieve warmteoplossing. Inwoners konden uit vijf criteria twee favoriete criteria kiezen. Met het kiezen van een criterium wordt aangegeven waarop, bij het uitwerken van een warmteoplossing, de nadruk moet liggen. In totaal hebben 128 huishoudens (ca. 5%) hun stem uitgebracht. Hieruit blijkt dat kosten het belangrijkste criterium is, gevolgd door toekomstbestendigheid en leveringszekerheid. De uitkomst is te zien in de volgende afbeeldingen:

Wat vindt u daarna het belangrijkste criterium voor een collectieve oplossing?

Conclusie:

Op basis van de voorstudies, haalbaarheidsonderzoek van DEP, de sessies met de meedenkgroep, bewonersavonden en de stemmen zien wij voldoende technische, financiële en organisatorische aanknopingspunten om de haalbaarheid van een warmtenet, met als warmtebron de Neder-Rijn, verder te onderzoeken.

Het starten van een vervolgonderzoek naar deze warmteoplossing is de eerste stap. Daarmee houden we de technische en wettelijke ontwikkelingen goed in de gaten en sturen we bij waar nodig. Uw gemeenteraad neemt naar verwachting in 2027 het definitieve besluit voor de aanleg en governance van een warmtenet. De uitvoering zal bij een positief resultaat niet eerder starten dan 2028.

Consequenties (w.o. financiële)

In 2020 ontvingen wij een Rijkssubsidie van 4,15 miljoen euro voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijk. Het college heeft op 28 mei 2024 besloten een bedrag van €540.545,- vanuit de beschikbare PAW middelen in te zetten voor diverse uitvoeringskosten.

In 2024 is van dit bedrag ca. € 220.000,- gebruikt. Het merendeel van deze kosten is uitgegeven aan onderzoeken, communicatie en participatiemiddelen. Van de €540.545,- is daarmee nog ca. € 320.000,- over. Van dit bedrag worden nog enkele onderzoeken betaald. Het merendeel zal gespendeerd worden aan communicatie en participatie om uiteindelijk te komen tot een aantrekkelijk financieel aanbod voor bewoners.

Vervolgstappen

Als vervolgstappen kunt u verwachten:

- We gaan een communicatie- en participatieplan opstellen zodat we de wijk de komende periode breder en actiever kunnen betrekken in het project met als doel inwoners te overtuigen om aan te sluiten op een warmtenet;
- We gaan een wijkuitvoeringsplan opstellen op basis van een warmtenet met als warmtebron de Neder-Rijn met als doel inwoners te informeren en overtuigen om aan te sluiten op een warmtenet;
- We gaan het warmtenet technisch en financieel verder onderzoeken en blijven daarbij actief betrokken bij het pilot project 'Warmte uit Water';
- We werken aan een organisatorische structuur om de ontwikkeling van het warmtenet juridisch en financieel mogelijk te maken.

Bijlage(n)

Bijlage 1 - Haalbaarheidsonderzoek DEP

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

dr. P.T.A.M. Kalfs